

Ο ΙΕΡΕΥΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΧΝΗΣ*

Ὁ μικρὸς λύχνος φωτίζει ἀσθενέστατα τὸ δωμάτιον. Ὁ ἱερεὺς, καθήμενος πρὸ μικρᾶς τραπέζης, ἀναγινώσκει. Ἐνίστε ἀφίνει τὴν ἀνάγνωσιν καὶ βυθίζεται εἰς σκέψεις. Μηχανικῶς ρίπτει τὸ βλέμμα ἐπὶ τοῦ τοίχου, ὅπου ζωγραφίζεται ἡ σκιά του, λαμβάνουσα τὸ φανταστικὸν σχῆμα γίγαντος. Ἡ νύξ εἶνε προχωρημένη. Τὸ ἔλαιον τοῦ λύχνου κατὰ τὸ πλεῖστον ἐξηντλήθη· εἰς τὸ ἄκρον τῆς κυρτωθείσης θρυαλλίδος ἐσχηματίσθη φλογῶδες πέταλον καὶ τὸ ἀμυδρὸν φῶς ἔχει ἀναπάλσεις

νυσταλέας. Εἶνε ὡς ἄνθρωπος καμφθεὶς ὑπὸ τὸ βάρος ζωῆς πολυμόχθου καὶ ποθῶν νὰ ἐκπνεύσῃ μίαν ὥραν ἀρχήτερα. Καὶ ὅμως τὸ ἀσθενὲς αὐτὸ φῶς ἔσπειρε περὶ αὐτὸ τὴν ἐρήμωσιν, τὸ σκότος! Μυρία ὅσα ἔντομα νεκρωθέντα, καλύπτουν τὴν μικρὰν ὑαλίνην σφαῖραν, ἐνῶ ὀλίγα ἔτι περιστρέφονται ἐν πα-

ΣΗΜ.—Μετ' εἰλικρινοῦς χαρᾶς συγκαταλέγομεν, πρώτην φοράν ἐφέτος, μεταξὺ τῶν συνεργατῶν τοῦ Ἡμερολογίου, τὸν εὐπαιδευτὸν ἡμῶν φίλον καὶ λογογράφον ἔγκριτον κ. Α. Π. Ἀξιότην παρατιθέμενοι καὶ τὴν προσωπογραφίαν αὐτοῦ. Τὸ ὄνομα τοῦ κ. Ἀξιώτου ἐγένετο ἤδη γνωστὸν καὶ ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε δημοσιευ-

ραζάλη, ἐλκυόμενα ὑπὸ τῆς ἐκπνεούσης φλογός. Βλέπει ταῦτα ὁ ἱερεὺς καὶ μειδιᾷ μὲ πικρίαν. Σκέπτεται ἴσως ὅτι καὶ τὸν ἄνθρωπον ἐλκύει παρομοία προδότις αἴγλη, ἣν οὗτος ἐκλαμβάνει ὡς ζωὴν καὶ ὅπου εὕρισκει τὸν θάνατον. . . .

Μετ' ὀλίγον ὁ ἱερεὺς κλείει τὸ βιβλίον, σβύνει τὸ φῶς καὶ ῥίπτεται ἐνδεδυμένος ἐπὶ τῆς καλογηρικῆς, τῆς σκληρᾶς του στρωμνῆς. Καὶ τὰ ἐναπομείναντα ἔντομα ἐσώθησαν· τὰ ἔσωσε τὸ σκότος! Ἄλλ' ὑπάρχει ἐν τῷ σκότει σωτηρία; καὶ δὲν εἶνε τὸ φῶς προτιμότερον, καὶ τὸν θάνατον ἀκόμη ἐὰν φέρῃ; Οὕτω σκέπτεται ὁ ἱερεὺς. Θ' ἀναπαυθῇ — ἂν εἶνε τοῦτο ἀνάπαυσις — ἐπ' ὀλίγον, ἕτοιμος νὰ ἐγερθῇ εἰς τὸν πρῶτον ἥχον τοῦ κώδωνος τῆς μικρᾶς ἐκκλησίας του.

*
*
*

Εἶνε νέος ἀκόμη ὁ ἱερεὺς· μόλις τεσσαρακοντούτης. Ἡ μαύρη καὶ οὐλὴ κόμη του, περιβάλλουσα, ὡς πλαίσιον, τὸ ὠοειδὲς καὶ ὠχρὸν πρόσωπόν του, μόλις ἐγγίζει τοὺς ὠμούς του. Ποῦ καὶ που μόνον διακρίνονται, ποικίλλοντα τοὺς οὖλους βοστρύχους, ἀργυρᾶ τινα νήματα, ὡς πρῶται, ἂν καὶ μακρυναὶ ἀκόμη, ἐνδείξεις τοῦ γήρατος. Εἶνε σπανία τῶν ὀφθαλμῶν του ἡ γλυκύτης· καταθέλγει. — Τί ἔμμορφος παππᾶς καὶ καλὸς σὰν ἅγιος! — λέγουν πάντες καὶ πᾶσαι ἀνεξαίρετως. Καὶ δὲν ἔχουν ἄδικον. Οὐδέποτε καλογηρικὸν ῥάσον περιέβαλε τόσῃν ἀρετῇ. Αἱ δὲ παντοειδεῖς γνώσεις

θέντων ὠραίων διηγημάτων του, τὰ ὅποια χαρακτηρίζει δύναμις περιγραφῆς καὶ ψυχολογικῆς ἀναλύσεως, αἶσθημα τρυφερὸν καὶ ὕφος ἐπίχαρι, ἀλλ' ἰδίως ἐκ πολλῶν μεταφράσεων ἐκ τῆς συγχρόνου ρωσικῆς φιλολογίας, τῆς ὁποίας μύσται καὶ εἰσηγηταὶ παρ' ἡμῖν εἰσὶν ἀναντιρρήτως ὁ κ. Ἀξιῳτῆς μετὰ τοῦ ἐπίσης ῥωσσομαθοῦς λογίου κ. Ἀγαθοκλέους Κ. Κωνσταντινίδου. Πλὴν τῶν χαριεστάτων Μύθων τοῦ Κριλώφ, ὧν τὴν χάριν ἀπέδωκεν ὅσοι οἶόν τε πιστῶς δι' ἐπιτυχοῦς ἐμμέτρου μεταφράσεως, ὁ κ. Ἀξιῳτῆς τελευταῖον ἐδημοσίευσεν τὸν Δαίμονα τοῦ Λερμοντώφ, τὸ περιπαθὲς καὶ ὑψηλὸν ἀριστούργημα τοῦ ῥώσσου ποιητοῦ, ἐξελληνίσας αὐτὸ εἰς ἀμέμπτους καὶ ἀνθηροὺς ἱάμβους. Οἱ ἀναγνῶνται τοῦ Ἡμερολογίου θὰ κρίνωσιν ἄλλως τε καὶ ἐκ τοῦ ὑπ' ὄψιν τρυφεροῦ διηγηματίου: «Ὁ ἱερεὺς τῆς Πολίχνης» περὶ τῆς λογογραφικῆς δεξιότητος τοῦ κ. Ἀξιῳτου.

του καὶ σοφὸν θὰ ἐξέπληττον! Πνεῦμα ἐρευνητικόν, ἐμελέτα ἀδιαλείπτως. Δὲν ἦτο δὲ μόνον ἱερεὺς· ἦτο καὶ ἱατρός καὶ διδάσκαλος. Εἶχεν ἔλθῃ εἰς τὴν πολίχνην δι' ὀλίγον καιρὸν — ὡς ἔλεγε — ἀλλὰ παρῆλθον ἔτη καὶ δὲν ἐσάλευσε. Ἠγάπησε τὸν τόπον καὶ τὴν ἐνορίαν του· ἐγένετο δι' αὐτὴν ἀληθὴς πρόνοια. Διδάσκει καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ κατ' οἶκον καὶ εἶνε εἰς τὸ ἔργον ἀκαταπόνητος. Εἰς τὴν ὁμιλίαν του ὁποῖα ἄφατος γλυκύτης! Ὅσακις προσφέρει τὰ ὑψηλὰ τοῦ Εὐαγγελίου ῥήματα, κινεῖ εἰς δάκρυα τοὺς ἀκούοντας.

* *

Τὸν ἀγαποῦν ὅλοι, ἀλλ' ἡ μικρὰ Λίνα κυριολεκτικῶς τὸν λατρεῖ. Ἦτο δωδεκαέτις ἡ Λίνα ὅτε πρωτοῦλθεν ὁ ἱερεὺς εἰς τὴν πολίχνην. Ἡ μήτηρ της, χήρα ναυτικοῦ, εἶχε πενιχρὰ τὰ πρὸς τὸ ζῆν μέσα καὶ ὅτε ἦλθεν ὁ ἱερεὺς, προσεφέρθη νὰ τῷ χρησιμεύσῃ ὡς οἰκονόμος. Εὐπρεπῶς, ἂν καὶ πτωχὰ ἐνδεδυμένη, ἐκράτει ἐκ τῆς χειρὸς τὸ μόνον της τέκνον, λεπτοφυᾶ κόρην, μὲ κόμην ξυνομένη καὶ μεγάλους μαύρους ὀφθαλμούς. Τὸ θελκτικὸν σύμπλεγμα ἤρresεν εἰς τὸν ἱερέα καὶ ἔκτοτε συνεδέθησαν. Φύσις ἐκλεκτὴ ὁ ἱερεὺς, ἐμάντευsen ὁμοίαν φύσιν εἰς τὴν παιδίσκην ἐκείνην.

* *

Πρᾶγμα παράδοξον! ὁ ἱερεὺς, ὅστις θὰ ἦτο καὶ μεγαλόπολεως τὸ ἐγκαλλώπισμα, κατέφυγεν εἰς μικρὰν πολίχνην! Διατί; Οὐδεὶς ποτὲ ἔμαθε. Εἶχε διαδοθῇ — ἄγνωστον πόθεν πηγᾶσαν — ὅτι ἔβαλε τὸ ράσον παρὰ τὴν θέλησίν του καὶ ὅτι ἐκ πείσματος κατεδικάσθη εἰς ἀφάνειαν. Ὑπάρχουν ἄνθρωποι οἵτινες, ἐκ τινων φαινομένων, ζητοῦν νὰ εὑρουν τὸ ἄγνωστον καὶ ἐπιτυγχάνουν ἐνίοτε. Ἀλλ' ὁ ἱερεὺς ἦτο λίαν ἀφωσιωμένος εἰς τὸ ἔργον του καὶ δὲν ἐφαίνετο φιλοδοξῶν τι. Ταχέως κατέκτησε τὰς καρδίας ὅλων.

* *

Τοιοῦτον ἱερέα οἱ ἀπλοῖχοι κάτοικοι πρώτην φορὰν ἔβλεπαν. Συχνά, ἀποβάλλων τὸ ράσον, μὲ ψάθινον πλατύγυρον σκιαδῖον ἀντὶ καμμουλαυχίου καὶ κρατῶν μακρὰν ράβδον, περιήρχετο τὴν ἐξοχὴν καὶ εἰσήρχετο εἰς τὰς καλύδας τῶν

χωρικῶν ὅπως ἀνακαλύψῃ τινὰ ἀσθενῇ τὴν ψυχὴν ἢ τὸ σῶμα· καὶ εἶχε σωτήρια φάρμακα δι' ἀμφοτέρω.

Φαίνεται εὐτυχής, ἀλλ' εἶνε πράγματι; ἡ ἀπατᾷ ἑαυτόν; Δὲν θέλει ν' ἀπομακρυνθῇ τῆς πολίχνης. Αἱ ἀγαθοεργίαι, ἃς ἐπέτρεπεν ἡ πρόδηλος εὐπορία του, αἱ ὑπὲρ τῆς ἐνορίας του μέριμναι ἐδίωκον τὴν ἐκ τῆς μονώσεως ἀνίαν. Ἀλλὰ καθόσον ὁ καιρὸς προχωρεῖ εὐρίσκει ὅτι τὸ κελίον του δὲν ἔχει ἀρκετὸν φῶς καὶ ἡ ἀγανακτεῖ καθ' ἑαυτοῦ, ἡ κατηγορεῖ τὴν ἀνθρωπίνην ἀτέλειαν.

Αἶφνης ἐφάνη ἡ μικρὰ Λίνα καὶ τὸ οἶκμά του ἐπληρώθη φωτός. «Εὖρον, ἀνέκραξε· ὁποῖα παρήγορος αἴγλη! Τὸ γλυκὺ καὶ ἰλαρὸν τοῦτο φῶς θὰ ὀδηγεῖ τὰ βήματά μου τοῦ λοιποῦ». Καὶ περιέβαλε τὸ κοράσιον διὰ τῆς πλέον τρυφερᾶς μερίμνης. Ἀλλὰ καὶ ἡ μικρὰ τῷ ἀνταπέδιδε τὰ ἴσα καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ ἱερέως ἥστραπτεν ἐξ ἀγαλλιάσεως.

Πολλάκις εὐτελῇ ὄστρακα ἐγκλείουσι μαργαρίτας καὶ ἐντὸς τῆς ἄμμου εὐρίσκοντ' ἐνίοτε χρυσοφόρα ψήγματα. Καὶ ἡ μικρὰ Λίνα ἦτο μαργαρίτης κεκρυμμένος εἰς τὸ βάθος ἀφανοῦς πολίχνης. Ὅποῖα ἐξαιρετικὴ φύσις! Ὁ ἱερεὺς τὴν ἔλεγε θησαυρόν του. Ἀφ' ἧς τὴν ἀνεκάλυψε ἠσθάνετο ὅτι μετεμορφώθη· θὰ ἔλεγεσ ὅτι ἡ ζωὴ του εἶχε εἰς τὸ ἐξῆς ἓνα σκοπόν. Τὸ κύριον μέλημά του ἦτο ἡ ἀνατροφή τῆς μικρᾶς, ἧς παρηκολούθει τὰ βήματα μετὰ τῆς στοργῆς ἐκείνης, ἣν ἔχει ὁ κηπουρὸς ὅστις βλέπει αὐξανόμενον τὸ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου φυτευθὲν δενδρύλλιον. Ἀλλ' ἡ μικρὰ ἦτο πράγματι ἀξία τῆς φιλοστόργου μερίμνης τοῦ ἱερέως. Ἦτο ἡ Λίνα ἐκ τῶν ἀνθέων ἐκείνων, ὧν τὸ λεπτὸν ἄρωμα μεθύσκει, ναρκώνει τὰς αἰσθήσεις· ἀλλὰ καὶ ποία ἔκτακτος εὐφυΐα! Εἰς μικρὸν διάστημα χρόνου ὁ ἱερεὺς τῇ μετέδωκε πάσας τὰς γνώσεις του. Συχνὰ περιέτρεχον ὁμοῦ τοὺς ἀγρούς, ἐκεῖ δὲ παρὰ τὴν ρίζαν γηραιοῦ πλατάνου καὶ ἔχοντες πρὸ αὐτῶν ἀνοικτὸν τὸ μέγα βιβλίον τῆς φύσεως, συνδιελέγοντο. Ἄλλοτε πάλιν, ἐξώθεν τοῦ οἰκίσκου των καθήμενοι μετὰ

τὸ δεῖπνον, ἀπεθαύμαζον τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἀστερόεντος οὐρανοῦ, ὅποτε ὁ διδάσκαλος ἤρετο εἰς ὑψηλοτέρας σφαίρας. Ἡ Λίνα τὸν ἠκροᾷτο μετὰ θαυμασμοῦ, ὅσάκις δ' ἐκεῖνος ὠμίλει περὶ τῶν καθηκόντων τοῦ ἀνθρώπου πρὸς ἑαυτὸν καὶ πρὸς τὸν πλησίον, τὴν μικρὰν ἐκυρίευσεν ἰδιαίτερα τις γοητεία. . . .

*
* *

Ἦσαν σχεδὸν πάντοτε ὁμοῦ, διδάσκαλος καὶ μαθήτρια, τυχαῖος δὲ χωρισμὸς ἐθεωρεῖτο παρ' ὅλων ὡς ἀνωμαλία. Πατὴρ φιλόστοργος ἦτο διὰ τὴν Λίναν ὁ ἱερεὺς καὶ τὸ λεπτοφυὲς ἄνθος ἀνεπτύσσετο ὑπὸ σκιὰν εὐεργέτιδα. Καὶ αὐτὸς ὅμως πλησίον τῆς Λίνας ἀνεγεννᾷτο. Ἐλησμόνει· διότι εἰς τίνος τὴν φαντασίαν δὲν παρίστανται, ἐν τῇ μονώσει ἢ εἰς τῆς νυκτὸς τὴν σιγὴν, τὰ φάσματα πολυειδῶν πικριῶν; Εἰς τοῦ φωτὸς τὴν αἴγλην ἢ σκοτία δὲν ἀνθίσταται. Καὶ ὁ ἱερεὺς πλησίον τῆς Λίνας ἐλησμόνει. Τί, ἂν ἤθελε χωρισθῇ ποτε ἀπ' αὐτῆς; Καὶ εἰς μόνην τὴν σκέψιν ταύτην ἐσκυθρωπάζεν. Νὰ χωρισθῇ! Καὶ πῶς ὄχι; Μὴ δὲν θὰ ἤρχετο καὶ ἡ στιγμή αὕτη; Τὸ κενόν, τὸ περιβάλλον μίαν νέαν κόρην, θ' ἠδύνατο μόνος ὁ ἱερεὺς νὰ πληρώσῃ; Μικρὸν κατὰ μικρὸν ἡ ἰδέα ἐρριζώθη ἐν αὐτῷ καὶ τὸν ἐβασάνιζε.

*
* *

Ὁ καιρὸς παρέρχεται ταχύς. Ἡ μικρὰ Λίνα ἀναπτύσσεται ὁσημέραι καὶ βλέπεις τῶρα νεάνιδα περικαλλῇ, ἔχουσαν ὅλα τὰ θέλγητρα κόρης τοῦ κόσμου, ἀλλὰ καὶ ὅλην τὴν ἀφελειαν τῆς ἀθωότητος.—Πόσον ταχέως! ἔλεγεν ὁ ἱερεὺς· ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμούς μου ἔγεινε τοῦτο καὶ δὲν τὸ ἐννόησα σχεδόν· θὰ ἔλεγέ τις αἰφνιδίαν μεταμόρφωσιν. Μὲ πόσην ὑπερηφάνειαν τὴν ἐβλεπεν ἀναπτυσσομένην ἢ μήτηρ της! Ἀλλὰ καὶ τὴν ἐτάραττεν ὁ διαλογισμὸς:—Θὰ εὖρη ἄρά γε στήριγμα ἀντάξιον τῶν θελγῆτρων, τῶν ἀρετῶν της; Ἀνεκοίνωσε, ἡμέραν τινά, τὰς σκέψεις της εἰς τὸν ἱερέα ὅστις τὴν ἠκροᾷσθη σύννους. . . .—Ναί, ναί, ἀπήντησεν οὗτος· ἐγὼ θὰ φροντίσω· καὶ ἀπεμακρύνθη τεταραγμένος. . . . Περὶ τούτου εἶχε σκεφθῇ μόνος ἄλλοτε· διατί τὸν ταραττεῖ σήμερον ἢ ἀνακοίνωσις τῆς μητρὸς; Ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκεῖνην διῆλθε

μόνος εἰς τὴν ἐξοχὴν καὶ ἐπέστρεψε καταπεπονημένος. — Διατί μ' ἀπέφυγες σήμερον; τὸν ἠρώτησεν ἡ Λίνα· ἀλλὰ τί ἔχεις; ἀναπαύσου, θὰ σέ περιποιηθῶ.— "Οχι, ὄχι, ἀπήντησεν ἐκεῖνος μὲ γλυκύτητα· θέλω νὰ μείνω μόνος, Λίνα· αὔριον, αὔριον. Ἡ Λίνα ἀπεμακρύνθη τεθλιμμένη. Ὁ ἱερεὺς ἀφέθη εἰς τοὺς διαλογισμούς του, ὅτε δὲ ἠρεύνησε τῆς καρδίας του τὸ βάθος, ἔφριξε . . .

*
* *

Ὁ ἱερεὺς προσηυχήθη πολὺ τὴν νύκτα ἐκείνην καὶ ἠγέρθη τὴν ἐπιούσαν ἡσυχώτερος. — Ὅποια ἀδυναμία! ἐψιθύρισεν· καὶ ὅμως ἐγὼ αὐτὸς διδάσκω τὴν ἐγκαρτέρησιν. Ἡ Λίνα ἐλθοῦσα τὴν πρωΐαν, τὸν εὔρεν ἡσυχον καὶ ἐξηλθον ὁμοῦ εἰς τοὺς ἀγρούς.

*
* *

Τοὺς εὐρίσκομεν καθημένους παρὰ τὴν ῥίζαν τοῦ προσφιλοῦς των πλατάνου. Εἶνε Ἀπρίλιος καὶ ἡ φύσις μειδιᾷ ὅλη. Τὰ πτηνὰ εὐθυμα κελαδοῦν· ψάλλουν τοὺς ἔρωτάς των. Ἡ Λίνα ζητεῖ ἐξηγήσεις καὶ ὁ διδάσκαλος ὁμιλεῖ. Ἐκείνη ἀκροᾶται ἀπλῆστως. — Τὸ μικρὸν ἐκεῖνο πτηνὸν χθὲς μόνον του ἐκελάδει ἐπὶ τοῦ κλάδου· τώρα ἔχει σύντροφον, μεθ' οὗ συμπάλλει εὐθυμον. Ἰδὲ πῶς πτερυγίζουσιν ἐνόνοντα τὰ ράμφη εἰς γλυκὺν ἀσπασμόν. . . πῶς ἀγαπῶνται. . . Εἶσαι καὶ σὺ μικρὸν πτηνόν, Λίνα, ἀναμένον σύντροφον. — Ἀλλὰ δὲν ἔχω σέ; — Εἰς ἐμὲ ἔλαχεν ὁ κληῖρος νὰ εἶμαι μόνος, εἶπεν ὁ ἱερεὺς μὲ πικρίαν καὶ ἐδυθίσθη εἰς σκέψεις. Ἡ Λίνα μελαγχόλεϊ. — Ἄς φύγωμεν τῷ λέγει καὶ ἐπιστρέφουν σιωπηλοί.

*
* *

Ὁ καιρὸς παρέρχεται, ἀλλ' ἐνῶ τὸ ἀγροτικὸν ἄνθος πλουτίζεται εἰς χρώματα καὶ ἄρωμα, ὁ ἱερεὺς, ὁ διδάσκαλος μαραίνεται ὁσημέραι· δὲν εἶνε πλέον ὁ ἴδιος. — Αἰσθάνομαι ὅτι δὲν θὰ ὑποφέρω τὸ μαρτύριον! λέγει καθ' ἑαυτόν. Ἀποφεύγει τὴν Λίναν ὅσον δύναται. Ἀλλοτε, ὅταν ἡ κόρη εἰσῆρχετο εἰς τοῦ διδασκάλου, τὸ οἶκημα ἐπληροῦτο φωτός, — ἦτο ἡ ἔκφρασις τοῦ ἰδίου· τώρα τὸ ἱλαρὸν ἐκεῖνο φῶς εἶνε πῦρ καταβιβρώσκον τὰ σπλάγχνα του. . . Εἰς τὸν τέως αἵθριον

οὐρανόν, νέφη μελανὰ σωρεύονται· ἐπίκειται θύελλα· τὸ αἰσθάνεται· θὰ δυνηθῇ νὰ τὴν ἀντιμετωπίσῃ;

*
* *

Πράγματι, ἡ φήμη τῶν χαρίτων τῆς Λίνας διεσαλπίσθη καὶ μνηστῆρες προσέρχονται. Τὸ ἐπερίμενε τοῦτο ὁ ἱερεὺς καὶ ὅμως τὸν ἐπληξε ὥς τι παράδοξον, ἀπροσδόκητον. Ἄλλ' ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ εὐεργέτου τῆς ἡ Λίνα δὲν θὰ δεχθῇ σύντροφον· τὸ ἐδήλωσε. Καὶ ὁ ἱερεὺς διατάζει, σκέπτεται, ἀμφιρρέπει. Αἰσθάνεται ὅτι εἶνε ἀνανδρία τοῦτο καὶ καλύπτει ἐξ αἰσχύνῃς τὸ πρόσωπον.

*
* *

Ἄλλ' ἐπῆλθε σχετική τις γαλήνη. Περὶ μνηστήρων ἔπαυσε νὰ γίνεται λόγος καὶ ὁ ἱερεὺς εἶνε ἡσυχώτερος. Ἐπανελάβε τὴν προτέραν ζωὴν, τὴν ἡρεμον, τὴν ποιητικὴν, τὰς ἀνὰ τοὺς ἀγροὺς μετὰ τῆς Λίνας ἐκδρομὰς καὶ τὰς διδασκαλίας. Ἐνίοτε γίνεται περίφροντις. Σκέψις, ἣν προσπαθεῖ ν' ἀποδιώκῃ, ἀλλ' ἥτις ἐπανέρχεται ἐπίμονος, σταθερά, τὸν βασανίζει. Ἀγρυπνεῖ νύκτας ὀλοκλήρους σκεπτόμενος. Αἰσθάνεται ὅτι εἰς τὴν κρίσιμον στιγμὴν δὲν πρέπει νὰ διαστάσῃ, καὶ αἱ δυνάμεις του καταπίπτουν.

*
* *

Πράγματι δὲν ἐβράδυνε νὰ φανῇ ὁ σύντροφος τῆς Λίνας, νέος βλαστός, καθ' ὅλα ἄξιος τοῦ τρυφεροῦ ἄνθους. Ὁ ἱερεὺς εἶδε καὶ ἐπέισθη. Κατεσίγασε κρύφιον ἄλγος... ἡτένισεν ἡρεμος τὴν Λίναν καὶ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της ἀνέγνωσε ὅ,τι καὶ ἤθελε καὶ ἐφοβεῖτο ν' ἀναγνώσῃ. Προφανῶς ἡ καρδιά τῆς Λίνας ἐταλαντεύετο μετὰ δύο αἰσθημάτων.—Καλά, τέκνον, εἶπε· ὀλίγιστον καιρὸν ζητῶ μόνον.

*
* *

Μετεβλήθη πολὺ ἐσχάτως, ἐγήρασε, κατεβλήθη. Μόνος περιέρχεται τοὺς ἀγροὺς, ἐπὶ ὥρας βαδίζει χωρὶς ν' ἀναπαυθῇ καὶ ἐπανέρχεται ἐξηντλημένος.—Διατί καταπονεῖσαι τόσο—ἔρωτ' ἢ κόρη—καὶ πάντοτε μόνος! εἰς τί σ' ἔπταισα;—Σὺ, ἀθώα μου; εἰς τίποτε· ἀλλὰ, βλέπεις, εἶνε πολὺ τὸ φῶς δι' ἐμέ, πάρα πολὺ καὶ δὲν ἀντέχω». Δὲν ἀκούει

τοὺς γλυκεῖς λόγους τῆς Λίνας καὶ ἡ νέα κόρη ἀπομακρύνεται σύννους.

*
* *

Ἡ Λίνα δὲν εἶδε τὸν διδάσκαλον ἀπὸ τῆς προτεραίας. Εἶνε λίαν ἀνήσυχος καὶ τὸν ζητεῖ εἰς τὴν ἐξοχὴν. Κάθεται ἐπὶ ὥραν παρὰ τὴν ῥίζαν τοῦ γηραιοῦ πλατάνου, τοῦ μόνου μάρτυρος τῶν διαλογισμῶν της. Ἐχει ἀφορμὴν νὰ εἶν' εὐτυχὴς καὶ ὁμως δὲν εἶνε. Τὴν παρθένον καρδίαν της θερμαίνει ἀπὸ τινος νέον, ἄγνωστον τέως αἶσθημα, ἀλλ' ἡ θλίψις τοῦ ἱερέως της τὴν βασανίζει. Ὁ ζέφυρος παίζει μὲ τοῦ πλατάνου τὰ φύλλα καὶ εἰς τὸν ψιθυρισμὸν αὐτοῦ ἐνώνει τὸ γοητευτικὸν κελάρυσμά του μικρὸν ρυάκιον, ὀλίγα βήματα παρέχει. Ἄλλ' ἡ νέα κόρη εἶνε βυθισμένη εἰς σκέψεις. Αἴφνης χεὶρ ἐλαφρὰ ἐπιφάει τὸν ὤμὸν της· ἀνασχιρτᾷ καὶ ὑψώνει τὰ ὄμματα. Ἐπάνωθὲν της ἴσταται ὁ ἱερεὺς ὠχρὸς, ὠχρότερος τοῦ συνήθους. Ἡ Λίνα ἐγείρεται καὶ τοῦ ἀσπάζεται τὴν χεῖρα. — Σ' ἐζητοῦσα τῷ λέγει. — Κ' ἐγὼ σὲ ζητῶ, ἀπήντησε· θέλω τὴν εὐτυχίαν σου· ἡ ὥρα ἔφθασε, ὁ νέος σύντροφος περιμένει καὶ ἡ ἀναβολὴ εἶνε ἐγκλημα. Εἶπέ μοι, εἰς' εὐτυχὴς; — Ναὶ εἶμαι, ἀπήντησεν, ἀλλ' ἂν ᾔθελες, θὰ ἠρνούμην καὶ τώρα». Τὴν ἠτένιζε μὲ ἄφατον γλυκύτητα· ἐκείνη ἐπανελάβε: — Ἡ δυστυχὴς μου καρδιά ταλαντεύεται... — Σιώπα, εἶπεν ἐκεῖνος· δὲν πρέπει νὰ διστάζης. Ἔσυρε τοὺς πόδας μετὰ κόπου — Πῶς κατεβλήθης! τῷ εἶπε. Ἐκεῖνος ἐμειδίασε μὲ πικρίαν. — Θ' ἀναλάβω, δὸς με τὸν βραχίονά σου. Καὶ ἐπέστεψαν ὁμοῦ.

*
* *

Δὲν γίνεται ἁρμονικώτερον ζεῦγος. Ἀρεταὶ καὶ χάριτες ἀποτελοῦν σύμπλεγμα πλήρες γοητείας. Τὸ εὐτυχὲς γεγονὸς πανηγυρίζει ἡ πολίχνη ὁλόκληρος, διότι τὴν Λίναν ἀγαποῦν ὅλοι. Ὁ γάμος ἐπίκειται, θὰ γείνη ὁσονούπω. Τὸ ἀπαιτεῖ ὁ ἱερεὺς, ἀλλ' αὐτὸς φθίνει ὁσημέραι· τὸν τρώγει κρύφιον ἄλγος καὶ ἡ χαρὰ τῆς μνηστῆς δὲν εἶνε ἀμιγῆς θλίψεως. — Ἀς ἀναβάλωμεν, λέγει ἡ νέα. — Ὅχι, εἶπεν ἐκεῖνος· ὅταν σὲ ἴδω νυμφευμένην, τότε θ' ἀναλάβω ἐντελῶς ὑπά-

κουσε, τέκνον, καὶ τὴν φορὰν αὐτὴν· καὶ ἐπρόσθεσε ταπεινοφώνως· — Πρὸς τί ἡ παράτασις τοῦ μαρτυρίου μου ;

*
* *

Τὰ πάντα εἶν' ἑτοιμα. Ἡ ἡμέρα τοῦ γάμου ὠρίσθη. Ὁ ἱερεὺς θέλει νὰ κρατηθῇ, ἀλλ' ὁ ἀγὼν εἶνε ἀνώτερος τῶν δυνάμεων του καὶ τὴν παραμονὴν τῆς ἐπισήμου ἡμέρας ἀδυνατεῖ νὰ ἐγερθῇ τῆς κλίνης. Διὰ τὴν τέλεσιν τοῦ μυστηρίου θὰ προσκληθῇ ἄλλος ἱερεὺς. Ἡ Λίνα διαμαρτύρεται· ἀλλ' ὁ ἱερεὺς ἐπιμένει. — Μόνον θέλω νὰ ἔλθῃς νὰ σὲ ἰδῶ μὲ τὸ νυμφικόν σου φόρεμα· μὴ μ' ἀρνηθῇς· δὲν θὰ ἔχω εἰς τὸ ἐξῆς ἀπαιτήσεις». Ἡ Λίνα τοῦ ἀσπάζεται τὴν χεῖρα καὶ ἀναχωρεῖ τεθλιμμένη

*
* *

Ἡ Λίνα μὲ τὴν πάλλευκον ἐσθῆτα ὁμοιάζει νύμφην αἰθερίαν. Εἶνε μόνον ὀλίγον ὠχρὰ καὶ ἔχει τὸ μειδίαμα βεβιασμένον. Εἰς τοὺς θερμοὺς λόγους ἐκείνου, ὅστις τὴν ἐξέλεξε σύντροφον, ἀποκρίνεται δισταζουσα. Ἦδη τὰ πάντα εἶν' ἑτοιμα. Ἡ νέα κόρη ἐνθυμεῖται καὶ τρέχει εἰς τοῦ ἱερέως. Οὗτος τὴν ἀνέμενε ἡμικεκλιμένος καὶ ὅταν ἡ Λίνα εἰσῆλθεν, ἐψιθύρισε : — «Πολὺ φῶς, πολὺ φῶς καὶ οἱ ἐξησθημένοι ὀφθαλμοί μου δὲν ἀντέχουν· πονοῦν. . .» Ἡ Λίνα συγκεκινημένη, τοῦ ἡσπάσθη θερμῶς τὴν χεῖρα καὶ ἐδάκρυσε. — Μὴ δακρύῃς πρὸ τοῦ γάμου, δὲν πρέπει, τῇ εἶπε· μὴ δὲν εἶς εὐτυχής ; — Θὰ εἶμαι ὅταν ἀναλάβῃς, ἀπήντησεν ἐκείνη καὶ ἐπρόσθεσε· — Πότε ; — Θ' ἀναλάβω ὁσονούπω εἶπεν· ὕπαγε κόρη καὶ ἔσο εὐτυχής. Ἡ Λίνα ἔκυψε· ἐκεῖνος τὴν ὑλόγησε μὲ χεῖρα τρέμουσαν καὶ τὴν ἡσπάσθη εἰς τὸ μέτωπον. Ἐκείνη τὸν ἡτένισεν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς θλιβερῶς καὶ ὁ ἱερεὺς ἐταπείνωσε τοὺς ὀφθαλμούς. — Ὅρκισου με νὰ μὴν πονῇς πλέον, εἶπεν ἡ νέα — Τὸ ὁμνύω ἀπήντησεν ἐκεῖνος· πῆγαινε, σὲ προσμένουν. Ἡ νέα κόρη ἀπεμακρύνθη μὲ βραδέα βήματα· ἐκεῖνος τὴν ἠκολούθει διὰ τῶν ὀφθαλμῶν· Ἐκ τῆς θύρας τῷ ἔρριψε βλέμμα ἀφάτου στοργῆς καὶ ἐξηφανίσθη. . . Ἡ αἴγλη ἐξέλιπε καὶ ἀπέμεινε τοῦ λύχνου τὸ ἀμυδρὸν καὶ τρέμον φέγγος. Ὁ ἱερεὺς ἐγονυπέτησε πρὸ τοῦ

ἐσταυρωμένου καὶ προσηυχήθη· εἶτα ἐρρίφθη ἐπὶ τῆς κλίνης καὶ ἀνελύθη εἰς δάκρυα...

*
* *

Τὸ μυστήριον ἐτελέσθη. Δύο νεαραὶ ὑπάρξεις συνεδέθησαν μὲ ἅλута δεσμά. Ἡ Λίνα σκέπτεται μὴ μετέβαλε φύσιν! — Παρὰ τὸ πλευρόν της δὲν εἶνε πλεόν ὁ ἱερεὺς, ὁ προστάτης, ὁ φίλος, ὁ ἀχώριστος αὐτῆς συνοδός· δὲν εἶνε πλησίον της ἐκεῖνος, οὗ ἡ θεὰ μόνη τὴν ἐνεψύχου, πληροῦσα χαρᾶς τὴν καρδίαν της. Πλησίον της ἴσταται ἀνὴρ ἄγνωστος, μεθ' οὗ συνεδέθη προθύμως μὲν, ἀλλ' ὑπείκουσα μᾶλλον εἰς τοὺς πόθους μητρός, εἰς τὴν θέλησιν προστάτου, εἰς τὴν φωνὴν τοῦ καθήκοντος. Καὶ ταράσσεται καὶ ἄλλοφρονεῖ... Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ θορύβου, ὃν ἐγείρει περὶ αὐτὴν ἡ εὐθυμος νεότης, ἡ Λίνα ἐνθυμεῖται καὶ πλησιάζει τὴν μητέρα της. — Μητέρα, εἶπεν ὁ παππᾶς μας... Θέλω νὰ μάθω...

*
* *

Ἡ αὐλαία ἤρθη ἐν μέσῳ γελάτων, θορύβου καὶ κραυγῶν χαρᾶς. Τὰ δρῶντα πρόσωπα παρασύρονται ὑπὸ τῆς γενικῆς εὐθυμίας. Τί ἂν στεναῶν ἄλλοι παρέχει; Θὰ παίξουν τώρα καλῶς τὸ μέρος των, διότι εἶνε ὥρα εὐθυμίας καὶ αὕτη παρέρχεται τάχιστα. Μετ' ὀλίγον καιρόν, μετ' ὀλίγην ὥραν ἴσως θὰ ἔλθῃ ἡ σειρά των νὰ στεναῶν ἐπίσης.

*
* *

Κραυγαὶ χαρᾶς καὶ θόρυβος εὐθυμούντων διαρκῆς. Καὶ αὕτη ἡ νύμφη παρασύρεται... Ἀλλ' ἀποτόμως ἡ σκηνὴ μεταβάλλεται. Τὴν θορυβώδη χαρὰν διαδέχεται αἴφνης σύγχυσις προμηνύουσα συμφορὰν. Τόσον ταχέως...

*
* *

— Τί ἀνέλπιστο κακό! τί δυστυχία! ὁ παππᾶς μας... τρέξετε! κραυγάζει ὀλοφυρομένη ἡ γραῖα μήτηρ. Ἐξω φωναὶ ὀξεῖαι, θρῆνοι, στεναγμοί. Ἡ νεαρὰ νύμφη ὁρμᾷ ἐν παραφορᾷ ὑπὸ πολλῶν ἀκολουθουμένη. Μετ' ὀλίγον φθάνει εἰς τὸ οἶκμα τοῦ ἱερέως καὶ εἰσέρχεται πρώτη. Ὁ ἐπὶ τῆς σταπείνης μικρὸς λύχνος φωτίζει μόλις τὰ ἀντικείμενα. Ὁ ἱερεὺς κεκλιμένος ἐκτάδην ὥσάν νὰ κοιμᾶται. Ἡ νέα

κόρη ἐν παραζάλῃ καὶ τρέμουσα σύσσωμος, τοῦ ψηλαφεῖ τὸ στήθος, τὰς χεῖρας, τὸ μέτωπον. Ὅλα ψυχρὰ καὶ ἐκ τοῦ ἡμιανοίκτου στόματος πρὸ πολλοῦ φαίνεται ἐκφυγοῦσα ἡ ὑστάτη πνοή...

Βαθὺς στεναγμὸς ἐξέρχεται ἐκ τοῦ στήθους τῆς νέας κόρης, ἣτις πίπτει ἐπὶ τοῦ πτώματος λιπόθυμος.

Ἡ λευκὴ ἐσθῆς ἐπὶ τοῦ μαύρου ράσου!

Τριγύρω συγκίνησις, στεναγμοὶ καὶ θρῆνοι.

Ἐπὶ τῆς τραπέζης βιβλίον ἀνοικτὸν καὶ ἐπ' αὐτοῦ χάρτης μὲ μόνας τὰς λέξεις ταύτας: «Ἐγὼ μόνος πταίω· συγχωρεῖτε με».

Καὶ παρὰ τὸ βιβλίον ποτήριον ἐνέχον ὀλίγας σταγόνας ὕγρου ὑποκιτρίνου.

Ἡ λευκὴ ἐσθῆς ἐπὶ τοῦ μαύρου ράσου!

Ἡ παλλομένη καρδιά ἐπὶ τῆς καρδίας τῆς νεκρωθείσης. Καὶ περὶ τὸν λύχνον ἔντομα περυγίζοντα περιστρέφονται θαμβούμενα ἀπὸ τὴν αἴγλην του τὴν ὠχρὰν καὶ ὅλον ἐν καταπίπτοντα...

Ἀθῆναι, Ἰούλιος 1895.

Π. Α. ΑΞΙΩΤΗΣ

ΕΔΩ Κ' ΕΚΕΙ

Ἡ μεγαλοφυΐα εἰμπορεῖ νὰ ἔχη ὅρια· ἡ βλακεία δὲν ἔχει.

* *

Ἡ ἀλυσσίδα τοῦ γάμου εἶνε τόσον βαρεῖα, ὥστε χρειάζονται διὰ νὰ τὴν φέρουν δύο—πολλάκις δὲ καὶ τρεῖς.

* *

500 τοῖς % εἰς τὸν ἔρωτα· 200 τοῖς % εἰς τὴν φιλίαν, ἰδοὺ τί τόκον ζητοῦμεν ἀπὸ τὰ αἰσθήματά μας!